Ч. 111 Неділя 19 (31) мая 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Бесїда посла Вахнянина

виголошена на засїданю палати послів д. 22 с. м. при дебатї над ревізиєю катастру ґрунтового.

(Конець).

Панове! Цїла справа єсть занадто поважна щоби не пізнавати єї значіня в даній хвили.

Она для нашої держави більше як завстиджуюча, она з часом може мати для неї грізні наслїдки і заразом єсть для теперішного правительства пригадкою, щоби оно зарядило злому ще завчасу і відповідними средствами. *(Так єсть!)*

Але то еміґрацийне явище легко пояснити. То найблизший консеквентний наслїдок упадку рільництва і сполученого з тим надмірного обтяжєня ґрунту і землї, особливо малої посїлости, а також наслїдок упадку рільництва взагалї.

Коли вже більша посїлість яко економічно сильнїйший чинник мусить бороти ся з заморскою конкуренциєю, зі збіжевими картелями, з біржевою спекуляциєю, з фальшивою політикою зелїзних тариф, з великим обдовженєм, з високими коштами продукциї і з невідповідним оподаткованєм зі сторони держави і не може в тій борбі видержати, то легко поняти, що дрібний рільник мусїв в тій нерівній борбі упасти і зниддти. *(Так!)*

Нинї може у нас лише той властитель більшої посїлости вийти на своє, котрий попри рільництво займає ся й якимсь промислом.

Але дрібний рільник цїлком безпомічний. Галицкий селянин не може вже називати ся рільником. Він радше звичайний сїльский пролетар в найтїснїйшім значіню того слова.

В наслїдок тої так захвалюваної і бороненої з лїберального становища свободи дїленя ґрунтів дійшло у нас вже до того, що селяньскі господарства подїлені на тисячі куспиків. *(Дуже справедливо!)*

Ми маємо в Галичинї понад пів міліона рільних господарів, котрих посїлість не перевисшає пятьох моргів, а між тим чверть міліона таких, котрих посїлість виносить по два і меньше моргів. *(Дуже справедливо!)*

О рациональній управі, о доходї з тих маленьких господарств не може бути очевидно й бесїди. Люди господарять без потрібної худоби, без відповідних средств, лише так про око; они з'їдають свій маленький збір вже в осени і попадають відтак в нужду, з котрої, — як показують факти — нема иншого виходу, хиба лиш громадна еміґрация.

Панове! Я не пересаджую, але я міг би навіть заложити ся, що коли би галицким селянам полишено нинї свободу еміґрувати, то в найкоротшім часї полишила би трета їх часть нашу державу.

Я був так сьмілий, що вже три рази обговорював основно в тій високій Палатї пужденне положенє галицких селян. Длятого не хочу тої справи повтаряти, хоч гадаю, що таке повторенє не було би злишним.

То повторенє не було би злишне передовсїм для посла Деца, котрий виступив нинї знов з новим закидом, кажучи, що Галичина з огляду на оцїнку чистого катастрального доходу сильно упривілейована супротив Долїшної Австриї.

Він предложив нам цїлий ряд чисел, котрими хотїв доказати, що чистий дохід катастральний рілї, лугів, огородів і лїсів в Долїшній Австриї оцїнений за високо, а в Галичинї за низько.

Урядових чисел не заперечую пану послови. Ті числа правдиві.

Так чистий катастральний дохід в Австриї Долїшній оцїнений о много висше як в Галичинї.

Але п. посол забув одно увзглядити. Именно він забув спитати себе і здати собі з того справу, в чім треба глядати причини тої ріжницї в оцїнцї.

Нехай-же менї позволить, що я відішлю єго до статистичного річника ц. к. Міністерства рільництва з р. 1894, де він з доданих ґрафічних, отже й для нефахового доступних табель, легко зможе пізнати, ще ті ріжницї опирають ся на оцїнцї пересїчної видатности ґрунтів.

Чим висший дійстний дохід, тим висше мусить бути виміреный і чистий катастральний дохід.

П. посол міг би вже й з тих, що так скажу, ілюмінованих карт довідати ся, що чистий дохід в Австриї Долїшній, чи то дїйстний, чи мнимий, о много висший як в Галичинї.

А тепер послужу п. послови кількома цифрами.

Так виносив пересїчний видаток пшеницї з одного гектара в рр. 1884 до 1893 в Галичинї 8 до 10 гектолїтрів; в Австриї Долїшній

---

14)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

О третій годинї задержав ся Ґленарван.

— Треба відпочати; — сказав — не міг діждати ся, аби хто перший зробив то предложенє.

— Відпочати? — спитав Паґанель. — Але-ж не маємо нїякої захоропи!

— Всьо одно, дальше не можемо іти, хоч би лише для самого Роберта.

— Боже борони, мильорде! — відозвав ся хлопець — я ще можу іти.... не задержуймо ся....

— Понесуть тебе хлопче — відповів Паґанель — але треба конечно дістати ся на всхідну сторону гори. Там може найдемо яку хатчину і відпічнемо. Прошу ще о дві години витревалости.

— Годите ся на то всї? — спитав льорд Ґленарван.

— Годимо ся, — відповіли товариші, а Мільреді додав: — я понесу Роберта.

Отже пустили ся дальше в напрямі всхіднім і дві години ішли під гору добуваючи рештки сил, щоби лише дістати ся на найвисший вершок. З причини надто рідкого воздуха, чули подорожні боляче тисненє знане під назвою „пуна“. Кров добувала ся їм ясьнами і губами, чи то в наслїдок недостачі рівноваги в тисненю вн̂шного і внутрішного воздуха, чи під впливом снїгів, котрі на дуже великих висотах псують очевидячки атмосферу. Частий і приспішений віддих з причини рідкости воздуха і для приспішеня кружленя крови мучив подорожних так само як блеск відбиваючого ся від снїгу проміня сонїшного. Хоч воля їх була сильна, однако прийшла хвиля, що й найвитревалїйші упадали, а заворот голови, та страшна гірска недуга, позбавив їх не лише фізичних сил, але й моральної енерґії. Безкарно не можна бороти ся з такими трудами. Падали що раз частїйше, а хто упав, той вже дальше лише рачки лїз.

Цїлковите обезсиленє робило дальший похід неможливим. Ґленарван глядїв з тревогою на незміриму площу снїгів; дрожав на саму гадку, що можуть позамерзати в тій студени, без нїякого притуловища — коли в тім задержав єго майор і найспокійнїйше в сьвітї вказуючи пальцем, сказав:

— Хатка!

XIII.

Кордилїєрами на долину.

Один лише Мек-Небс міг доглянути хатчину; кождий инший був би сто разів перейшов попри неї, не догадуючи ся навіть, що там може бути яке мешканє. Она ріжнила ся від окружаючих єї скал лише невеличким підвисшенєм понад снїговий килим, насамперед треба єї було відкопати.

По півгодинній працї удало ся Мільреді'ому і Вільсонови пробити доступ до хати і громадка подорожних втиснула ся поспішно до середини.

Та хата збудована Індиянами була поставлена з цегли випаленої на сонци; була квадратова, а кожда сторона мала по двапайцять стіп довжини, стояла-ж на вершку базальтової стїни. Камінні сходи вели до дверий, одинокого отвору тої нори, до котрої, мимо доброї ослони передирали ся гураґани, гради і снїги.

Десять осіб мало там вигідне поміщенє, а хоч в дощевій порі стїни перепускали воду, то однако в тій хвили хоронили бодай від дїймаючого зимна, що доходило до десятьох степенів. Впрочім було там нїби якесь огнище з цегляною каглою на дим, отже можна було розпалити огонь і бороти ся з студению.

— Ось — сказав льорд Ґленарван — як не цїлком вигідна, то бодай достаточна захорона перед студению. Само Провидїнє завело нас тут і мусимо єму за те подякувати.

— Що кажете, мильорде — відозвав ся Паґанель — та-ж то правдива палата; не достає нам лиш сторожі і двора, а то мешкали-б ми як царі!

— Особливо як добрий огонь заблисне на припічку — додав Тома Остен — бо хоч правда, що ми добре голодні, але зимно докучає нам ще більше. Що-до мене, то признаю ся, що вязанка дров зробила би менї в тій хвили більше приємности як кусень мяса.

— Не бійте ся, Томо! — сказав Паґанель — найдемо паливо.

14 або й висше; жита в Галичині 7 до 9 гектолітрів; в Австриї Долїшній 13 і висше; ячменю там 6 до 8 гектолітрів, тут 13 і висше, вівса там 5 до 7 гектолітрів, тут 12 і висше.

... Але коли-б п. посол хотів відкинути і ті числа яко непевні, то я відішлю єго до одного случаю, про який писала Neue freie Presse в числї 11.398 з дня 17 мая с. р., де при однім оцїнюваню польної шкоди від диких звірят подали самі селяни і установлена до того комісия, що річний чистий дохід з селяньских ґрунтів в околици Стронсдорфу виносить на один гектар 75 зр. *(Слухайте! Слухайте!)*

Вправдї сконстатовано і з оловцем в руції обчислено, що чистий дохід не повинен виносити 75 зр., але все таки 40 зр. Той случай, гадаю, характеристичний і я не можу не згадати про него. До того додаймо, що пересїчна річна температура в Галичині виносить + 5° Реоміра, між тим як Австрия Долїшна має + 8° як також, що тут в Австриї Долїшній опади розділені рівномірно в цїлім роцї, коли противно Галичина має в тім напрямі до дїла з самими ектремами.

Ті обставини говорять же самі за себе богато і тим я відправляю п. посла Деца.

Також Є. Е. п. Міністер рільництва, о котрого найлїпшій воли я цїлком не сумніваю ся, міг би з того повтореня набрати пересьвідченя, що єго проект о заведеню господарских спілок мусить бути полагоджений вже в найблизшій будучности.

Він повинен би конче прийти також до пересьвідченя, що дотеперішні прелїміновані позиции в буджетї державнім на господарскі цїли в Галичині надто скупі і що грозить небезпечність, наколи правительство не возьме ся вже в найблизшій будучности до основного полїпшеня лихих рільничих відносин мого родинного краю.

Але з того повтореня жалоб міг би особливо Є. Е. п. Міністер фінансів набрати пересьвідченя, що коли він взагалї яко добрий Міністер фінансів роздумує над новими жерелами доходу для держави, то в нашім краю не лише що мало або й нїчого не буде міг взяти *(Дуже справедливо!)*, але противно, буде мусїв освоїти ся з гадкою, що Галичина вижидає великої полекші податкової і що буде до неї стреміти. *(Дуже добре!)* Теперішні тягари податкові суть для нашого населеня займаючого ся лише рільництвом за великі і за тяжкі. Наколи тут в тій високій Палатї в послїдних днях при дебатї над реформою податковою піднесено з притиском, що на пр. Чехія платить 39 кр. краєвих додатків від одного ґульдена чистого податку і наколи жалувано ся на те, то я мушу супротив того сказати, що у нас ті додатки дійшли вже до 61 кр. та що всякі инші додатки і престациї на найрізнїйші цїли виносять вже по 100 до 200% та що від нашого сїльского пролетарияту не можна їх нїяк стягнути.

Ті лихі економічні відносини мого родинного краю аж надто добре поясняють, чому посли з Галичини так сильно наставали на конечне переведенє реформи ґрунтового податку.

Ті відносини поясняють також достаточно, чому ми нинї вступаємо ся за проєктом закона, дотикаючим катастру ґрунтового податку.

Оба закони, дотикають до живого, що так скажу, інтереси жизненні і інтереси істнованя більшости населеня Галичини і мають для него як найбільшу вагу.

Після мого неміродайного погляду будуть ті здобутки може найреальнїйші і найхосеннїйші, які ми по тій сесиї привезем в дарі нашим виборцям до дому. *(Оплески)*.

Перегляд полїтичний.

Палата панів приймила вчера по коротків дискусиї одноголосно проєкт реформи виборчої, так як єї ухвалила Палата послів.

На вчерашнім засїданю Палати послів було на порядку дневнім справоздане комісиї податкової о внесеню пос. Діпавльового що-до обниженя виборчого цензуса на 4 зр. — Пос. Крамарж поставив внесенє, в котрім домагав ся виборчого цензуса на 3 зр., бо богато виборців, котрі тепер платять 5 зр. податку, по переведеню реформи податкової утратять право вибору, бо їх податок зменшить ся понизше 4 зр. Над сею справою вивязала ся довга і жива дискусия, але вкінци Палата при голосованю приймила внесене пос. Діпавлього, а відкинула внесенє меншости комісиї. — Відтак прийшло до дискусиї над наглячими - внесенями посла Гавка і Люеґера, поставленими оногди, в справі заряджень против студентів за їх демонстрациї против угорскої вистави. На промови обох внескодателїв відповів Міністер Гавч і Палата відкинула внесенє наглости. — Приступлено ще до нарад над законом о патентах, але дискусию з причини неповности Палати треба було перервати.

Орґани радикалів і лїбералів оголошують уложене спільно Рістичем і Пасичем заявленє, в котрім оправдують, длячого радикали і лїберали не вступили до комісиї конституцийної. Заявленє каже, що ті оба сторонництва готові до всяких уступок взаїмних, щоби лише вирвати Сербію з того положеня, в яке она попала в наслїдок зміни системи правительственної перед двома роками. На 1500 сербских громад нема й сто таких, в котрих були би правильні відносини. Щоби успішно полагодити справу зміни конституциї, конечка свобода виборів до великої скупштини, т. є. щоби тих виборів не переводило теперішне правительство. Досьвіди з р. 1888 показують, що в тім взглядї треба великої осторожности, бо вибори не контрольовані дали цїлком инший вислїд, як вибори переведені під доглядом мішаних комісий. А що тої певности тепер не можна мати, то оба згадані сторонництва мусїли відмовити участь в комісиї для уложеня конституциї. — Як зачувати кабінет Новаковича подав ся до димісиї.

Новинки.

Львів дня 30 мая 1896.

— Є. Ем. Кардинал-Митрополит Сильвестер Сембратович перебуває — як звістно — від 16 с. м. на візитациї щирецкого деканата. Візитация скінчить ся дня 4 червня.

— П. радник Двора Ів. Гільд виїхав на люстрацию староства в Борщеві.

— Дирекция товариства взаїмних обезпечень і взаїмного кредиту „Днїстер" у Львові подає до загальної відомости, що з днем 1 червня с. р. переносить свої бюра з дотеперішного мешкапя до дому „Просьвіти" в ринку ч. 10 (на II-ім поверсї) і що вже дня 1 червня с. р. розпічне ся там урядоване.

— Міністерство зелїзниць призволило галицкому краєвому Видїлови предприняти технїчні передвступні працї коло будови нормально-шляхової льокальної зелїзниці з Коломиї на Товмачик, Ланчин до Делятина і на Підгайчики, Гвоздець, Чернятин до Стефанівки.

— Паливо па вершку Кордилїєрів! — сказав Мільреді хитаючи головою з недовірєм.

— Коли вже зроблено комин — відозвав ся майор — то знак, що є чим палити.

— Наш приятель Мек-Небс правду каже — сказав Ґленарван. — Приладьте всьо до вечери, а я піду за паливом.

— Я з Вільсоном підемо з вами, мильорде — сказав Паґанель.

— А може й я на що придам ся? — спитав Роберт встаючи з місця.

— Нї, хлопче — відповів Ґленарван — ти собі відпічни; ти й так мусиш бути мужчиною, коли инші ще дїтьми.

Ґленарван, Паґанель і Вільсон вийшли з хати. Була шеста година вечер. Мимо цїлковитої тишини у воздусї, щипав мороз дїмаючо. Вже сїріло небо, а сонце послїдними своїми промінями осьвічувало високі вершки андийских гір. Паґанель поглянув на барометер, він вказував 0,495 міліметрів. То тиснене на барометер відповідало висотї одинайцятьох тисячів сїмсот стіп над поверхнею моря; отже та точка Кордилїєрів була лише о девять сот десять метрів низша від гори Мон-Блян. Коли-б в тих горах грозили ті самі небезпечности, якими богатий велит Швайцариї, коли-б лиш були зірвали ся вітри і гураґани, то певне нї один подорожний не всиів би перейти великого ланцуха американьских гір.

Дійшовши до невеличкого порфірового горбка, Ґленарван і Паґанель оглянули ся довкола. Они стояли тогдї на вершку Кордилїєрских невадів (снїжних гір) і могли обіймити оком простір завбільшки сорок квадратових миль. Від всходу спад гори був далеко менший і обіцював лекший перехід. Заходяче сонце покривало що раз грубшою тїнию долину Кольорада; перед оком зникали постепенно одно по другім всї вивисшеня і поволи цїлий всхідний склін Андів потапав в нічній темряві. Західнї боки гір кулали ся ще в сьвітлї, яке на них кидали послїдні промінї заходячого сонця. Північ представляла невиразні, поломані лїнїї, немов начеркнені рукою невправного рисївника. Око зрітеля тонуло в чімсь неяснім. Противно від полудневої сторони вид був що раз величавїйший, в міру того як збільшав ся сумерк: око з приємностию опирало ся там о дику долину Торбідо і обіймало Антуко, котрого кратер в віддаленю двох миль викидав стовпи полуміни. Вулькан ричав немов який величезний звір, подібний до апокалїптичного Левіятана, віддихаючого густими клубами диму. Здавало ся, що гори, які єго окружають, залиті огнем, град розпаленого каміня, попри червонаву пару і потоки ляви разом получені творили огненний стовп. Величезний блеск кріпшаючий що хвилї кидав ярке сьвітло а сонце тимчасом никло з противної сторони, як звізда, що гасне в тїнях виднокруга.

Паґанель і Ґленарван довго вдивлювали ся в ту величаву борбу огня з небесним сьвітлом; обібрали ся за рубачів а заміпили ся в артистів, аж менше поетичний Вільсон пригадав їм на дійстність. Дерева не було нїгде, то правда, але за то сухий мох обильно покривав скали; зібрано єго досить богато, а відтак назбирано ростини „ілярети", котрої корінь дуже добре горить. Той неоцїнений пальний матеріял принесено до хати і розсипано на огнищи. Воздух був дуже розріджений, не мав досить кисня до піддержуваня огню — так бодай казав майор, толкуючи чому огонь що хвилї гас.

— За то — докинув майор — вода, аби закипіла, не потребує тут того самого горяча що на низинах. Тут можна мати кипячу воду навіть при менше як девятьдесятьох степенях[1]).

Мек-Небс казав правду, бо дійстно термометер вставлений до води, коли вже стала кипіти, вказував вісїмдесять степенїв. Кождий з роскошию випив трохи горячої кави, але мяса мали дуже мало.

— Признаю ся вам, дорогі товариші — відозвав ся Паґанель, що я не гнївав ся би, коли-б так мав в тій хвили кусник печенї з лями. То звіря може заступити вола і барана, але я хотїв би пересьвідчити ся, чи також і що до поживности оно таке добре.

— Як то — сказав майор — ви невдоволені з нашої вечери, учений Паґанелю?

— Але вдоволений, хоробрий майоре — однако мушу признати ся, що миска мяса здалась би ще.

— Ви дуже вибагливі — відповів коротко майор.

— Приймаю той докір, любий майоре — але кажіть що хочете, а таки й ви самі не прогнївались би, коли-б подано вам яку печеню.

— Може бути — відповів майор.

— І я певний, що коли-б вам так велїли станути з рушницею на становищи, то ви певне зробили-б то не вагуючись, мимо ночи і дїймаючого зимна.

— Очевидно, коли вам то зробить приємність....

В тій хвили донесло ся з далека якесь вите і не дало докінчити майорови єго слів. То не був голос поодинокого звіра, але крик цїлого стада, що гнало летом блискавицї. Чи-ж провидїнє, що дало подорожним притулок, хотїло дати їм ще й вечеру? Бодай Паґанель так га-

---

[1]) На кождї 324 метри висоти треба майже о один степень тепла менше, аби вода скипіла.

— **Шевченкові вечерниці** відбули ся послідними днями в Рогатині заходом тамошної філії „Просьвіти“. Вечерниці удали ся дуже добре і зібрали богато місцевої і доохрестної публики. Доходу чистого, призначеного для філії „Просьвіти“ було 80 зр. 51 кр. Найбільші заслуги коло устроєня вечерниць положив о. П. Кудрик, сотрудник в Рогатині.

— **Товариство руских ремісників „Зоря“** устроює в неділю дня 31 мая прогульку до Зимної води-Рудна з отсею програмою: Танці при войсковій музиці 15 п. п., хор мужеский, обжинки, кіньскі перегони, стріляне в фльобертів, забави в обручі і ин. На місци находить ся також круголня і гойданка. До поїзду вечірного гості вертати будуть алеєю при бенгальскім осьвітленю. Для вигоди публики будуть на столах цінники напитків і їди. Поїзд прогульковий від'їздить з головного двірця о год. 2-ій по полудни після міского годинника, а поворот о год. 9-ій вечором; ціна їзди там і назад коштує 26 кр. Вступ на прогульку 10 кр. На знак, що прогулька відбуде ся, будуть вивішені хоругви в тов. „Просьвіта“. (Ринок ч. 10) і в тов. „Зоря“ ул. Краківска ч. 17.

— **Огні.** Дня 26 с. м. знищив огонь звиж двайцять селяньских загород в Саранчуках, бережаньского повіта обезпечених лише в части, а дня 27 с. м. згоріло кілька будинків коло палати гр. Потоцкого в селї Рай коло Бережан. В обох тих случаях не було потрібних приладів до гашеня огню. — В першім дни Зелених сьвят знищив огонь місто Луцк в волиньскій губернії в Росиї. Більша половина міста вигоріла і тисячі людий остали без даху. Пожар вибух в жидівскій синагозї.

— **Гради.** З Старо-міского пишуть: Дня 26 с. м. по полудни перетягнула велика туча з градом через села Терло в старомískім повіті, місточко Устрики долішні, Ясїнь, Ялове, Чорну, Мочари, Бандрів в лїскім повіті, Мшанець і Ґалївку в старомískім. Кілько ще більше сїл потерпіло від зливи і граду, не звістно. Декуди упав град грубою верствою на кілька цалів; в Ясени і Яловім можна було ще в середу рано бачити купи снїгу. Поля в більшій части цілком понищені, декуди видніє ся лише глина і пісок. На повітовім гостинци в Ясени забрало один міст, в Бандрові знесло два мости, а в Ґалївці була така злива з градом, що плоти позабирало, а одному ґазді Гриновецкому забрало плуг з обори та ще деякі знаряди господарскі. Люди кінчать засїви, земля красно зазеленіла ся, збіже посходило, а тепер ціла праця людска знищена. Хто вийшов з хати подивитись на так велику загладу, ломив руки. Потерпівші шкоди подають просьби до ц. к. старостів о лїквідацию шкоди і о опуст в податках.

— **П. Евгенїй Левицкий**, бувший голова „Акад. Братства“, одержав на краківскім унїверситетї степень доктора прав.

— **Вісти з Америки.** Між Русинами в Америцї зайшов знов немилий случай. Про те пише „Свобода“: Отсе приходить ся нам занотувати немилу вість з нашої кольонїї в Джерзі Сіті Н. Дхі. В кольонїї тій водились вже від давного часу непорозуміня між тамошними людьми а о. Грушкою. Не давно тому однак непорозуміня ті заострились до тої степени, що парохіяни осьвідчили о. Грушцї, що его більше за сьвященика не хочуть, а рівночасно зажадали священика другого. О. Грушка однак опираючись на своїм 5-лїтнім запитю в тій парохії, не хоче погодитись з судьбою, але узброївшись в deed, mortgage і другі не огнестрільні оружия, замкнув церков і веде при помочи нюйорского латин. епископа Wigger-а, з бувшими своїми парохіянами завзяту борбу. Нарід розуміє ся огірчений тим до крайности і — справедливо. Справа прийшла 20 с. м. перед суд, але еще не скінчилась — відложено єї до слїдуючого понедїлка. Як скінчить ся, покищо не знати, но зачуваємо, що шанси о. Грушки стоять дуже лихо, а з вичерпанем засобів і зовсїм упадуть...

— **З любови.** Перед трибуналом присяжних в Чернївцях вела ся сими днями карна розирава против Михайла Стефанюка з Роша за убийство Николая Черкеса. Сей заручив ся з красунею Домкою Черкес, а залюблений в тій дївчині Стефанюк став задля того заздрісним. Коли Стефанюк раз в ночи вертав домів, стрітив свого суперника, як повертав від своеї судженої. В тій хвили прийшла Стефанюкови гадка, пімстити ся на своїм супернику. Витяг з плота кіл, зачаїв ся в рові і коли Черкес вже перейшов понри него, вдарив его кілька разів колом по голові так, що той на місци помер. Суд засудив его на пять лїт тяжкої вязниці.

— **Дотепна рада.** Коли одного разу якийсь монарх мав приїхати до Пешту, був тодї там бурмістром чоловік зненавиджений всїми жителями угорскої столицї. Бурмістр сей на засїданю ради міскої заявив, що годить ся обдумати для монарха якусь овацию, котра би: 1) була для него несподїванкою, 2) не богато коштувала і 3) принесла народови радість. На другий день дістав бурмістр лист без підпису з такою радою: На приняте монарха найкрасше було би повісити пана бурмістра; буде то: 1) несподїванка для монарха, 2) не буде богато коштувати і 3) принесе народови велику радість.

— **Баль — для убийника.** Вже про Америку всї знають, що там дїють ся нераз річи небувалі, але щоби давати баль для убийника, се вже як і на американьску новину виглядає чудно. В Америцї засуджено якогось Кампелю за звірске убийство своеї жінки на шибеницю. Уряджено отже баль, на котрий взяли „веселі люди“ 600 карт по 5 долярів. З доходу мають заплатити адвокатови за те, аби він перевів ревізию цїлого процесу і міг убийника виратувати від смерти; а коли се не удасть ся, то ті гроші осолодять послїдні хвилї звірского злочинця.

— **Машина до виробу сїрників.** Одним з чудес американьского промислу єсть новонинайдена машина до виробу сїрників. Винайдено єї перед трема місяцями в Чікаґо, а товариство, що має виключний привілей на ту машину, робить величезний маєток. Досить сказати, що акциї того товариства, які ще в грудни платили ся по 115 долярів за штуку, тепер платять ся по 218 долярів. В фабрицї того товариства єсть доси дванайцять згаданих машин і они виробляють на день 12.500 великих пак сїрників (в кождій пацї є по 144 менших пачок). Триста таких машин могло би виробити тілько сїрників, що вистало би їх до ужитку цїлої кулї земної. Тепер уживає фабрика до обслуги своїх машин 300 хлопців і дївчат, а виробляє тілько сїрників, кілько може виробити фабрика, що уживає до помочи 8000 робітників. Презес того товариства Борбер заключив вже контракт з французским правительством і зобовязав ся доставити державній фабрицї сїрників (у Франциї єсть монополь на сїрники) тілько машин, кілько буде треба за оплатою 100.000 долярів з гори а відтак по 100.000 долярів річно через пять лїт. Вложений до такої машини відповідно оброблений пень дерева і припас маси на головки заміняють ся в машині на сїрники уложені вже в коробках. Руки людскі потрібні лише до замиканя коробок і пакованя їх в скринї.

— **Померли:** В Голини під Калушем, др. Йосиф Тиминьский, емеритований радник Двора ц. к. краевої Дирекциї скарбу, в 70-ім роцї житя; — Петро Титан, офіциял ц. к. Намістництва у Львові, дня 28 с. м., в 64-ім роцї житя; — Леокадия Литвиновичева, жена емер. старшого комісаря сторожі скарбової, у Львові.

дав, але Ґленарван вменшив его радість заміткою, що чотироножві звірята, які живуть в Кордилїєрах нїколи не показують ся на таких висотах.

— А звідки-ж той крик? — питав Тома Остен — чи чуєте, як він чим раз більше наближає ся?

— Може то леди спадаючі з гір? — сказав Мільреді.

— То не може бути — сказав Паґанель — атже найвиразнїйше чути вите.

— Ходім подивити ся — відозвав ся Ґленарван.

— Але ідучи, ідїм по мисливски — замітив майор беручи рушницю в руки.

Всї вибігли перед хату. Ніч була темна і звіздиста, місяць цїлком не сьвітив. Вершки гір від північної і всхідної сторони тонули в темряві. Вите і то роз'ярених звірят ставало голоснїйше з кождою хвилиою. Оно доносило ся від сторони Кордилїєрів заслоненої цїлковитою пітьмою. Нагле немов би який хмаролом, надбігла величезна громада звірят доведених страхом до скаженостн; аж цїла земля затрясла ся від лоскоту. Тих звірят були сотки — може навіть і тисячі. Мали-ж то бути дикі звірята з пампасів, чи лише стадо лям або віґонів? Ґленарван, Мек-Небс, Роберт, Остен і два моряки ледве вспіли кинути ся на землю, а тимчасом тота живуча туча перейшла понад ними лише о кілька стіп, поваливши Паґанеля, котрий не уступив з дороги, аби лїпше бачити.

В тій хвили роздав ся вистріл. Майор випалив з рушниці на вгад. Єму здавало ся, що щось упало при его ногах, а тимчасом цїла громада наполохана, виючи ще більше, утїкала в сторону осьвітлену огнем вибухаючого вулькана.

— А, однако маю тебе, маю!... кричав Паґанель.

— Що-ж ви зловили? — спитав зацїкавлений льорд Ґленарван.

— Мої окуляри! Трохи їх не згубив в тім замішаню.

— А не скалїчені ви?

— Ні, лише трохи мене помісили, але не знаю хто і що.

Ось виновник — сказав в майор — та вхопив за ноги убиту звірину.

Вернули скоро до хати; кождий хотів бачити при блеску полумїни, що майор положив.

Було то пречудне звірятко, подібне до малого верблюда, лише що без горба; мало малу голову, сплощене тїло, тонкі і довгі ноги, делїкатну шерсть, кожух краски кавової, а під черевом досить значні білі пятна. Паґанель оглянувши его крикнув:

— То уанак!

— Що то значить уанак? — спитав льорд Ґленарван.

— Така звірина, що єї можна їсти — відповів Паґанель.

— А добра?

— Дуже смачна — то страва царска. Я знав, що будемо мати сьвіже мясо на вечеру. Дуже добре, знамените мясо! Але хто розбере тоту звірину?

— Я — сказав Вільсон.

— Добре, а я беру на себе упечи єї — додав Паґанель.

— То ви й кухар, пане Паґанель? — сказав Роберт.

— О, хлопче, ти-ж знаєш, що я Француз, а кождий Француз добрий кухар.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Прага 30 мая. Виконуючий видїл клюбу нїмецких послів до сойму ческого рішив скликати як найскорше великі збори мужів довіря до Праги.

Атени 30 мая. Правительство робить енерґічні приготовленя супротив критскої ворохобнї. Фльота стоїть готова, щоби виплисти на перший приказ.

Константинополь 30 мая. Порта вислала на Криту шість баталїонів войска і два воєнні кораблї.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

Берненьскі

СУКНА

Материї модні
і РЕШТКИ.

Найдешевше жерело закупна найґустовнїйших і найлучших фабрикатів.

Жадати належить
богатих колекций найновших материй весняних і лїтних, камґарнових, шевіотових і найлучшого льодену зі складу ц. к. управ. фабрик товарів в найлучшої вовни і сукна виборового у

МОРИЦА ШВАРЦА
в Цвіттау (Берно.)
Всякі сукна уніформові для товариств. 51
І найменшу скількість висилає ся. Неподобаючий ся товар приймає ся назад. Вірцї франко. Висилка за побранєм.
Тисячні признания.
Вірцї на котрі нїчого не замовляє ся, прошу звернути.

Бюро оголошень і дневників
приймає
ОГОЛОШЕНЯ
до всїх дневників
по цїнах ориґінальних.
До
Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przeglą-dy
може лише се бюро анонси приймати.

Стациа зелїзницї Мушина-Криниця	
з Кракова	*8 год.*
зі Львова	*12 „*
з Пешту	*12 „*

Ц. к. ЗАВЕДЕНЄ ЗДРОЄВЕ
Криниця (в Галичинї)

Найзасібнїйша **щава зелїзиста.**

В місци:
почта *три рази денно,*
телеґраф, аптика.

Положенє гірске в Карпатах 590 метрів над пов. моря. Від стациї зелїзничої година дороги битої, добре утриманої.

Средства лїчницї: клїмат підальпейский, купелї зелїзисті, засібні в вільний квас вуглевий, огрівані методою Щварца (в р. 1895 видано їх 47.000).

Купелї боровінові, парою огрівані (в р. 1895 видано їх 18 000)

Купелї ґазові: з чистого квасу вуглевого.

Ц. к. заведенє гидропатичне: під проводом специялїста Дра Г. Еберса (в р. 1895 видано 28.000 процедур гидропатичних).

Питє від мінеральних місцевих і заграничних, **Жентиця, кефір, ґімнастика лїчнича.**

Лїкар здроєвий Др. Л. Копфф цїлий сезон стало ординуючий. Надто 14 лїкарів вільно практикуючих.

Проходи. Дуже великий парк смерековий знаменито удержуваний. Близші і дальші прогулки в чудові Карпати.

Помешканя. Більше як 1500 покоїв з комфортом умебльованих, з комплетною постелею, услугою, дзвінками електричними, печами і т. д.

Костел католицкий і церков. Величавий **дім здроєвий,** кілька реставраций, кілька пансіонатів приватних, молочарні, цукорні.

Музика здроєва під проводом А. Вроньского від **21 мая**. Сталий **театр,** концерта.

Фреквенция в р. 1895 5096 осіб.

Сезон від 15 мая до 30 вересня.

В Маю, Червню і Вересню цїни купелей, помешкань і страв в головній реставрациї знижені. о 20%.

Розсилка води мінеральної від Цвітня до Падолиста, склади у всїх більших містах в краю і за границею.

В місяци липни и серпни убогим жадні пільги, як увільнене від такс здроєвих і т. п. удїлені не будуть.

На жаданє удїляє обясненъ 53

Ц. к. Заряд здроєвий в Криницї.

Правдиве, если золотисто лякерована пушка має на червонім поли повнешу марку охоронну.

Правдива, мити ся даюча
фрацуска
маса підлогова

єсть найлучшим і найдешевшим средством домовим до напущаня паркетів, підлог мягких лякерованих і повлечених іліволеум. Сохне сейчас і дає без щітки веркальний полиск. На складі безбарвна, ясно-жовта, жовта, темно-жовта, червена і оріхова.

Цїна за пушку 1 зр. 60 кр., 85 кр. і 45 кр. Одинокий продуцент

Schneider & Comp.
Відень V/2.

До набутя: у Тадея Шарфа, Владислав Брах в **Тарнові**, Гіполит Скворонський в **Терноплоли**, Теофіля Яблоньского в **Дрогобичи**, І. Костеркевича вдови в **Новім Санчи**, Лехицкого і Костеркевича в **Стрию**, Овіяса Айснера і Льва Букетиньского в **Самборі** Райм і Фрідріх, Друбнер Роман в **Кракові** і у всїх більших торговлях коріних, дроґуериях і складах фарб. 40

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальных.

Поручає ся 8

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера.